

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/32165>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-05 and may be subject to change.

Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht, Echtscheiding zonder rechter

Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht, Echtscheiding zonder rechter

Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht, Echtscheiding zonder rechter

Vindplaats: FJR 2004, 99 Bijgewerkt tot: 01-10-2004

Auteur: André Nuytinck

Echtscheiding zonder rechter

Op 1 juli 2004 heeft het Tweede-Kamerlid Luchtenveld (VVD) een initiatiefwetsvoorstel betreffende echtscheiding zonder rechter bij de Tweede Kamer ingediend (*Kamerstukken II* 2003/04, 29 676, nrs. 1-3). Het wetsvoorstel schaft de flitsscheiding af, zodat de gekunstelde omweg van de omzetting van het huwelijk in een geregistreerd partnerschap, dat vervolgens met wederzijds goedvinden wordt beëindigd, niet langer noodzakelijk is. Het huwelijk kan rechtstreeks zonder rechterlijke tussenkomst worden beëindigd. Terecht, want de administratieve echtscheiding is allang een feit (Boele-Woelki, *FJR* 2003, p. 121). Dit wetsvoorstel trekt daaruit de uiterste consequentie. Wat mij betreft mag in 2006, als de Wet openstelling huwelijk toch moet worden geëvalueerd ingevolge art. III van deze wet, niet alleen de flitsscheiding, maar ook het geregistreerd partnerschap zelf worden afgeschaft, hetgeen het personen- en familierecht aanzienlijk zou vereenvoudigen, maar dit terzijde. Het wetsvoorstel realiseert de echtscheiding zonder rechter door in art. 1:149 een nieuwe beëindigingsgrond te introduceren, waarvan de redactie veel gelijkenis vertoont met die van art. 1:80c, onder *c*: de beëindiging met wederzijds goedvinden. Het verschil is alleen dat in art. 1:149, onder *c* (nieuw), behalve de notaris en de advocaat ook de scheidingsbemiddelaar wordt genoemd als de functionaris die de verklaring van de beide echtgenoten mede kan ondertekenen. Een en ander wordt uitgewerkt in een nieuwe afdeling 1.9.1A, getiteld: 'Ontbinding van het huwelijk door inschrijving van een gezamenlijke verklaring'. Deze afdeling bevat slechts één artikel, te weten art. 1:150 (nieuw), dat sterk lijkt op art. 1:80d, terwijl de bestaande art. 1:150 en 151 worden vernummerd tot de art. 1:151 en 152 (nieuw). Dit betekent dat de echtscheiding zonder rechter formeel geen echtscheiding heet, doch beëindiging van het huwelijk met wederzijds goedvinden. De term echtscheiding wordt gereserveerd voor het geval dat de rechter wordt betrokken bij de beëindiging van het huwelijk, hetzij op verzoek van één der echtgenoten, hetzij op hun gemeenschappelijk verzoek.

Er zijn drie belangrijke verschillen tussen art. 1:80d betreffende de beëindiging van het geregistreerd partnerschap met wederzijds goedvinden enerzijds en art. 1:150 (nieuw) betreffende de beëindiging van het huwelijk met wederzijds goedvinden anderzijds. Ten eerste moet de overeenkomst tussen echtgenoten, die ten minste de verklaring van hen beiden betreft dat hun huwelijk duurzaam ontwricht is en dat zij het willen beëindigen, de door de wet vereiste onderwerpen omvatten op straffe van nietigheid, terwijl een dergelijke overeenkomst tussen geregistreerde partners geen nietigheidssanctie kent. Ten tweede verwijst art. 1:150 lid 2 (nieuw), anders dan art. 1:80d lid 2, terecht ook naar de art. 1:157 en 158. Ten derde introduceert art. 1:150 lid 1, onder *a* (nieuw), een zogenaamd ouderschapsplan als verplicht onderdeel van de overeenkomst tussen echtgenoten. Zo'n ouderschapsplan moet ten minste vier afspraken omvatten, die zijn uitgewerkt in laatstgenoemde bepaling.

Uiteraard wordt ook het gezags- en omgangsrecht ingrijpend gewijzigd door het onderhavige wetsvoorstel. Opvallend zijn vooral de wijzigingen in de art. 1:253a en 377a. Art. 1:253a (nieuw) bevat een geschillenregeling in geval van gezamenlijke gezagsuitoefening, die het

mogelijk maakt voor de rechter om in geval van problemen snel en efficiënt op te treden en eventueel te verwijzen naar een scheidingsbemiddelaar. Art. 1:377a lid 1 (nieuw) stelt een minimumomgangsnorm voor de gevallen waarin sprake is van eenhoofdig gezag: het kind en de niet met het gezag belaste ouder hebben recht op omgang met elkaar gedurende ten minste twee etmalen per veertien dagen.

Terecht merkt Luchtenveld in de memorie van toelichting op: 'Het motto is: als je samen kunt trouwen en kinderen verwekken, kun je ook samen scheiden en regelingen treffen voor de zorg voor de kinderen. Het gaat in de kern derhalve om een zekere dejuridisering van de echtscheiding. Uiteraard blijft in klemmende gevallen de gang naar de rechter mogelijk, echter uitsluitend als ultimum remedium' (*Kamerstukken II* 2003/04, 29 676, nr. 3, p. 1). Ik vind dat dit wetsvoorstel een uitvoerige en serieuze discussie verdient, zowel in als buiten het parlement, en dat het - in ieder geval op hoofdlijnen - moet worden ondersteund. Lof voor Luchtenveld bij gebreke van initiatieven van de minister op dit terrein!

Copyright © Kluwer 2012
Kluwer Online Research

Dit document is gegenereerd op 16-04-2012

Op dit document zijn de algemene leveringsvoorwaarden van Kluwer van toepassing.